

skerne, som dog paa det Tidspunkt vare lidet venlig stemte imod os, bleve i høj Grad indignerede paa vore Vegne. Jeg skal henvise til en svensk Videnskabsmand, Licentiat Nordenstreng, som i et Tidsskrift, der hedder „Det nya Sverige“, har skrevet om Bjarni Jonsson og det islandske Løsrivelsesparti. Det er nok værd at læse. Det er set fra et svensk Synspunkt, men han er i høj Grad indigneret paa Danmarks Vegne. Der staar ogsaa i islandske Regeringsblade, at Meningen med hans Udsendelse i Grunden var at virke for Islands Løsrivelse fra Danmark. Det er sørgeligt at se, hvor godt Svenskerne og Nordmændene følge med i det islandske Spørgsmaal, medens vi herhjemme aldrig se et Ord om det. Den eneste her, som er inde i det islandske Spørgsmaal, er den tidligere Sekretær i den islandske Kommission, Dr. juris Berlin. Desværre var han kun Sekretær i Kommissionen; havde han haft en højere Stilling, havde han vel kunnet medvirke til, at Forslaget var blevet noget bedre. Men norske og svenske Videnskabsmænd ere overordentlig godt inde i Spørgsmaalet.

Men før jeg gaar over til at omtale Bjarni Jonssons Rejser i fremmede Lande, vil jeg bemærke, at fra Norge er der i de senere Aar drevet en meget indgaaende Agitation paa Island imod Danmark og Kommissionsforslaget. Det er saaledes, at endogsaa et herværende Blad har udtalt, at ikke alene have norske Maalmænd drevet en dansk-fjendtlig Agitation af næsten højforrædersk Natur, men selv visse Universitetskredse og indflydelsesrige Dele af Pressen have stillet sig paa en Maade overfor det islandske Spørgsmaal, der ikke har kunnet andet end vække den dybeste Misstemning her i Danmark. Jeg maa som en behagelig Modsatning hertil fremhæve Sverige, hvor det islandske Spørgsmaal altid bliver omtalt paa den taktfulde og loyaleste Maade.

Hr. Bjarni Jonsson har i den sidste Tid holdt adskillige Foredrag i Norge, i Ungdomssamlaget, i Studentersamfundet og, hvad der er det vigtigste, i den norske stats- og nationaløkonomiske Forening. Her var den norske Minister for Handel og Søfart, Statsraad Abrahamsen, til Stede, og her talte Hr. Bjarni Jonsson om Islands og Norges økonomiske Forbindelse og paaviste, hvorledes Forbindelsen med Danmark var unaturlig og Forbindelsen med Norge den eneste naturlige. Han sagde, at Udførselen fra Danmark var 12 Mill. Kr. og fra Norge ikke mere end 1³/₄ Mill.

Kr.; det var et ganske unaturligt Forhold; Nordmændene stod Islænderne nær; de havde samme Sprog — hvordan han var kommen til det Resultat, ved jeg ikke, men det sagde han — og samme Historie; men Islænderne vilde ikke betale deres økonomiske Fremgang med Tabet af deres Nationalitet og vilde derfor ikke tillade fremmede at nedsætte sig paa Island, dog vare Nordmændene undtagne, de kunde hurtigere nationalisere sig, dem havde man Tillid til, men fremmede vilde man ikke taale. I Parentes vil jeg bemærke, at ved fremmede forstaas i den Mands Mund altid Danske. Endvidere sagde han, at det, der bandt Island til Danmark, var Kreditforbindelserne i København, og den bedste Måde at komme fra Danmark paa var at faa Kreditforbindelserne førte fra Danmark over til Norge. Endvidere omtalte han, at han havde talt med Autoriteter i Norge, og de havde stillet ham i Udsigt, at der skulde komme en Nedgang i Tolden paa islandske Indførselsartikler: Heste og Faar. Autoriteterne nævner han ikke, men da det er Told, der er Tale om, maa det jo være Finans- eller Tolddepartementet, altsaa den norske Regering. Den norske Statsraad for Søfart og Handel lovede, at hvis Handelsstanden forlangte det, skulde der blive sendt en Handelsstipendiat, altsaa en offentlig norsk Udsending, til Island for at forberede Overgangen til den økonomiske Forbindelse mellem Island og Norge.

I Bondeungdomslaget holdt Hr. Bjarni Jonsson derefter et Foredrag: „Skal Island dø?“ Jeg skal ikke komme ind paa alt, hvad han sagde, men han sagde blandt andet: „Tabe vi vor nationale Selvstændighed, vil man kvæle vor Nationalitetsfølelse, da have vi intet til at bære os oppe, da ville vi dø en kummerlig Død som Folk. Men Islænderne stole paa Danmarks, Norges og Sveriges Støtte i deres Selvhævdelseskamp.“ Hr. Bjarni Jonsson har Autorisation fra den islandske Regering til sine Forhandlinger med fremmede Autoriteter. Jeg er ikke helt klar over den islandske Regerings Kompetence i saa Henseende, men da Islands Udenrigsstyre ligger hos Danmarks Udenrigsminister, vil jeg kun henstille, om det ikke var formaalstjenligt, at Udenrigsministeriet var kendt med Hr. Jonssons Udsendelse og særlig havde et vaagent Øje med hans Optræden hos fremmede Magter.

Spørger man nu om, hvad man paa Island siger til Situationen, da maa jeg maaske give en lille Oversigt over det sid-